

SZÁVAI ATTILA

A kék toll

3. rész

(1–2. része a Palócföld 2016/1–2. számában olvasható.)

BORIKA: *(Jolánnak.)* Azért ültem a kempingszékbe, mert az kényelmesebb, mint a pad. Most nézd meg, milyen szép környéken lakunk, csupa fák mindenhol, teljes szemellátig. Itt teljesen megnyugszik az ember. Mintha az erdőben lalnánk. Állatok között. Erdész volt a férjem, ismerte az összes állatot. Elhiszed, Jolán?

JOLÁN: Hívjátok a körzetist, meg az elmeintézetet, hát ennek teljesen elment az esze! Könyörgök, ne hagyjátok! Sintért!

BÉLA: Most erőszakkal foglak leszámolni, te riherongy, nehéz testi sértés lesz itt mindjárt és nyolc napon túl is. *(Elindul Jolán felé, arcán elszántság, cseppnyi örület, vörös fejbőr, dagadó nyaki ütőerek.)*

IRMA: *(Közbelép, meglepő lendülettel.)* Béla, Jolán, gyerekek, most miért kell ezt itt csinálni. Licitálni egymás idegeire. Ne égessétek már egymást a hajcihővel. Minket. Hát ezt kell lássa az egész telep? Hát felnőttek vagyunk mink, nem? Minek ez a pankráció itten? Menjetez haza, nyissatok fel egy italt, aztán beszéljétek meg, ahogy rendes felnőttekhez illik! Bisztrózzatok! Lazítsatok! Rátok férne egy kiadós meditációs hétvége. Olyan szép idő van, ti meg hergelitek egymást, Béla, neked már tiszta bikaviadal a szemed is. Nyugodj meg! Na, jól van, Jolán, állj fel, nem fog bántani, higgy nekem. A Bélának meg tessék szépen lehiggadni. Nem vezet semmi jóra az idegeskedés. Hát legyen már elég, kérem. Szeressük egymást gyerekek, ahogy a dal mondja.

(Béla visszaül a padra, higgadni látszik. De Jolán csak spannol még a helyzetben.)

JOLÁN: *(Lihegve.)* Na, csak menjünk haza, te szerencsétlen, te életképtelen vén hülye. Égetni engem itt az ablakok alatt?! Hogy mindenki minket lásson, hogy milyen férjem van nekem, veri az asszonyt nyilvánosan? Na, csak kerüljünk haza! Majd megnézheted magad! Csak lennénk már otthon! Megnevellek én majd.

BÉLA: *(Felpattan félültéből.)* Csak menjünk, menjünk! *(Lökösi a nőt.)*
Nincs többé hatalmad felettem, te vén ribancéria. Felőlem mehetünk.
De gyorsan ám! Indulj már!!! *(Jolán sértődötten, királylányos mozdulatokkal elindul, Béla utána.)*

IRMA: *(Nyugtató hanghordozással szól utánuk.)* Aztán felnőttek módjára lenni otthon, gyerekek, az erőszak nem vezet sehová, esetleg a börtönbe, meg a temetőbe. Szépen legyetek! *(Béla hátrafordul, Irma szemébe néz, valami ferde, sejtelmes, cinkos mosoly kunkorodik szája bal alsó szegletén, apró fejmozdulatokkal bólogat.)*

(Jolán, Béla el.)

Ugyanaz a park, éjszaka, holdfény, sejtelmes fények. Sötét játszótér. A kive-titőn valami frappáns telihold lebeg, meghatározza a hangulatot. Színpadon félhomály, bagolyhuhogás, tücskök, városi zajok, háttérben mentő- vagy rendőrautó szirénája.

Jolán és Béla érkezik. A nő kissé szakadt, fáradt mozdulatokkal vonszolja ma-gát az egyik padhoz, Béla karonfogva vezeti, látszik, hogy nem azért, mert se-gíteni akarja, hanem csak odavezetni valahová. Béla járása szigorú, maga-biztos, céltudatos. Mintha verekedtek volna, de aztán lejöttek levegőzni.)

JOLÁN: Béla..., te szemét..., hát ez a hála...

BÉLA: Oda leülsz! *(Határozott mozdulattal leülteti a nőt.)*

JOLÁN: Ezt nem hiszem el... nem hiszem el. Béla... Te megvertél a konyhá-ban. Ennyit segíték és ez a hála? Hogy rám jössz a serpenyővel?

BÉLA: Jolán, vagy szépen elcsendesedsz, vagy szépen elcsendesítelek... vá-laszthatsz. Látod itt ezt a rongyot. Képzeld el, hogy az egész a szádban van. Egy szájni gázolajos rongy. Gondold meg!

JOLÁN: Legalább ne a nászajándékkal jöttél volna, amit kaptunk, serpenyőt anyádtól. Nem hiszem el. Egy törekeny nőt megverni... Mert egy kicsit kritikus... De, a kurva életbe, Béla, és?... És ha egy kicsit kritikus va-gyok veled szemben? És... azért... csak azért, mert azt akarom, hogy jobb legyél?! Hogy vedd már észre a hibáidat!

BÉLA: Ezt csak te akard. És igen, sok mindent észrevettem. *(Meg akarja érinteni a nő vállát nyomatékképpen, a nő megijed, elhúzódik, mint minden frissen vert ember a váratlan, közeli mozdulatoktól, majd riká-csolva folytatja.)*

JOLÁN: Béla... te szemét... hát ez a hála... hát ez... hogy irányítalak, hogy vedd észre a hibáidat, hogy... Béla... jobb ember lehess. Hétszentségit. Véres lett a szvetterem is! Nézd meg, a kurva életbe! Na... csak szed-jem össze magam. Majd... *(fújtat, liheg)...* csak szedjem össze...

BÉLA: Addig is levegőzzünk.

(Leül a nő mellé)

BÉLA: És csak mondom, hogy ha nem fogod be a sipítózásodat, rád megyek a gázolajos ronggyal. Hát kell neked a kétfányi gázolajos rongy? *(Jolán a fejét rázza, megrémült Bélától.)* Na. Vegyél csak jó mély levegőket, és szépen elmondod, *(Közel hajol a nőhöz.)* miért alázol 20 éve? És szépen elnézést kérsz. *(Ordít.)* Mindenért! *(Jolán szipog, nem látta még ilyennek Bélát, illetve igen: '72-ben a tollfosztáskor. Egy ateista helyen.)* És miután mindenért elnézést kértél, ...én jövök...

JOLÁN: Nem, Béla, most én jövök. *(Előveszi a kék golyóstollat, a férfi felé mutatja, bökdösi a levegőt.)* Tudod, mi ez? *(Béla nézi az íróeszközt, elsőre nem érti, milyen jelentősége van ennek most, másodikra igen, van valami titokzatos a tekintetében, mintha a pillanat jelentőségét értené, erre várt, ez a jel, a kék toll.)* Béla, tudod, mi ez?

BÉLA: Mi ez, mi ez!?! Egy kék golyóstoll. Mit akarsz most azzal a kék tollal, jegyzetelni? Mondjuk, lenne mit. Mert mindjárt fogok neked mondani pár érdekességet.

JOLÁN: Meg fogod érteni. Miután fejen vertél a serpenyővel, rájöttem... izé... megvilágosodtam. Végérvényesen bebizonyosodott... őőő... igazságot nyert..., hogy... én... a kék toll...

BÉLA: Mondd már! *(Fenyegetően elindul Jolán felé.)*

JOLÁN: Ne! Kérlek, elég volt. Figyelj, Béla. Tudod, vannak azok a könyvek a nappaliban. Az ezoterikus sarokban. Tudod. Az angyalosak. Én csak ilyeneket olvasok, te is tudod. Tudod, ugye?

BÉLA: Tudom. Többet, mint hinnéd.

JOLÁN: Irma mondta, tudod, milyen egy boszorkány..., mennyire ráérez dolgokra, azt mondta, hogy rájött. Hogy rájött a kék toll legendájára. Megálmodta. Figyelj! Vannak az őrangyalok. Te is tudod.

BÉLA: Igen, tudom.

JOLÁN: Vannak az őrzők és vannak az őrzötték. Én rájöttem, Béla! Itt van mindenre a magyarázat! És mondta az Irma még, hogy mint mindenkinek, az őrzőnek is van kedvenc kabalája. És, ezt figyelj, annak az őrzőnek a kabalája, aki emberi alakot öltött: egy kék toll. És emlékszel hetvenkettőben, a tollfosztáskor, hogy mi történt?

BÉLA: Beleléptél egy kék szakszervezetis tollba. És?

JOLÁN: És arra is emlékszel, hogy onnantól megváltozott minden?

BÉLA: Emlékszem. Onnantól már nem láttam értelmét az addig megszokott módon beszélni veled. Mást találtam ki, hogy úgy talán észbe kapsz, hogy úgy talán jobban tudsz figyelni rám. *(Mérgesen.)* De te csak magadra tudtál figyelni! Érted?! Csak magadra! De mostantól másra fogsz figyelni.

JOLÁN: Béla, akkor rájöttem valamire, de csak most tudatosult teljesen: az őrangyalod vagyok... Én vagyok az őrződ... És azért jöttem, hogy vezesselek, azért küldtek, hogy kísérjelek, hogy láthasd magad, hogy milyen vagy, milyennek kellene lenned. A céljaidat. A segítőd vagyok és így beszélsz velem? Mindent nekem köszönhetsz!

BÉLA: Add csak ide azt a tollat?! Hadd nézzem... *(Jolán odanyújtja neki, Béla egyelőre nem veszi el.)*

JOLÁN: Minden igaz, amit mondtam. És tudod, mire képes még az ilyen toll? *(Cinkos hangon magyaráz.)* Ha kisebb kívánságokat írok le veled, azok valamilyen minőségben, de teljesülnek. Leírom veled, hogy szerencse, és másnap ér valami szerencse. És, ha leírom, hogy boldogság, akkor másnap boldog leszek, valami boldoggá fog tenni. Érted?

BÉLA: Értem. És tegnap mit írtál le veled, mi az a szó?

JOLÁN: Változás. Azt írtam le, hogy változás. Hát ez az, amiért megérte veled végigcsinálni!! Hogy tudatosult bennem... a titok..., hogy én vagyok a te őrangyalod. Hogy nem jöttem erre rá korábban...

BÉLA: Mielőtt teletömném a szádat a gázolajos ronggyal, mert most már nagyon elég, ...nézzük csak ezt a tollat.

(Elveszi Jolántól, megnézi, elteszi, betömi a nő száját, majd egy váratlan pillanatban a tollat belevágja a nő mellkasába. Mindketten megtántorodnak, férj és feleség, őrző és őrzött, férfi és nő, valami történik a színen, a két szereplőben, furcsán mozognak, furcsa fényeffektusok villóznak. Majd abbamarad a dolog, mindketten földre esnek, elsötétül a szín.)

Fény vissza, telehold eltűnt, üres fekete vagy sötétkék a vászon képe. Megjelenik egy kurzor a képernyőn, mintha bekapcsoltak volna valami számítógépet. Béla feltápaszkodik, Jolán nem bír felállni, ijedten fogja a mellkasába vágott toll kiálló szárát, fel akar mászni a padra, nem megy neki, visszaesik, majd felül, liheg, felsőtestével nekitámaszkodik az ülőfelületnek. Béla odátámolyog, leguggol Jolánhoz.)

BÉLA: Bocsáss meg, kérlek, Jolán! Bocsáss meg, de meg kellett tennem. Jolán! Ez volt a küldetésem! Eddig tartott az út. Kész. Beteljesedett.

(Jolán Bélára néz, szemében félelem. Beszélne, de nem tud a szájába tömött rongytól. Csak szótöredékeket, elfúlt mondatrészeket hallani. Kinlódás. Béla nyugalomra inti Jolánt, megfogja vállát, a nő vonakodik, de aztán hagyja magát. Béla szája elé tett mutatóujjal csendre inti a nőt, majd beszélni kezd. A beszéd gondolatokkal történik, a dialógust a kivetítőn láthatjuk. Jolánt ámulatba ejti a felismerés, hogy működik a kommunikáció. Kimondott szavak nélkül.)

BÉLA: Azért jobb így, mert így nem torzítanak az emberi érzelmek, indulatok. Csak a tiszta kommunikáció van, tiszta érzelmekkel. Látod, hogy megy. Nem mozog a szánk, mégis tudjuk, mit üzen a másik. Levetkőztünk minden emberi mocskot, nyitott lélekkel, őszinte szeretettel beszélünk. Jolán... Eljött az idő. Így kellett lennie, ez volt a feladatom. Van egy titkom. Amit most kell eláruljak. Ötven éve tartom magamban. A születésed óta. Egész mostanáig nem mondtam el senkinek. Nem mondhattam.

JOLÁN: *(Rémülten néz Bélára.)* Nem értem, miről beszélsz?

BÉLA: *(Elővesz egy kék madártollat.)* Nem írószert kell érteni kabalatoll alatt... félreértés. A toll az egy madártoll vagy valami szárnyas lényé. Ez a kék toll... Ez itt a kék toll legendája. Én.

JOLÁN: Nem. Nem lehet. Ugye, nem?

BÉLA: De igen, Jolán. Igen. Én vagyok a te őrződ. Az őrangyalod.

JOLÁN: De akkor... de akkor... nem én, hanem te... te... hogy tehetted ezt velem? Meg fogok halni?

BÉLA: Ez volt a cél, a küldetés, a sorsod, a sorsunk. Be kellett végezni. Nézőpont kérdése. Úgy is felfoghatjuk, hogy változás következik be a léttedben. Egy következő élet veszi kezdetét ennek a végével. Nem fogsz meghalni. Nem fogsz meghalni abban az értelemben, amit ezen az emberek nagy része ért.

JOLÁN: Nem akarok meghalni! Béla! Én szeretlek!

BÉLA: Én is szeretlek. Ne félj, a halál megtisztít. Csak, tudod, legtöbbször elnyomja a tiszta szeretetet az a sok negatív emberi tulajdonság. Nem mint nőt szeretlek, hanem mint embert.

JOLÁN: És miért nem beszéltél? Húsz éve miért nem beszélsz?

BÉLA: Beszéltem. Csak nem hallottál meg sosem. Mert csak magadra figyeltél.

JOLÁN: Akkor már azt is értem, hogy... ne..., hogy miért nem lehetett, miért nincs gyerekekünk.

BÉLA: Őrző és őrzött nem képes gyermeket nemzeni. Inkább zenét hallgattam, ha szórakozásra vágytam.

JOLÁN: Állandóan csak zenét hallgattál.

BÉLA: Mert nagyon szeretjük a zenét. A jó zenét. Bár csak hallanád a szférák zenéjét, a felkelő nap dallamát, az ősz hangjait. Mindet. Egy haldokló csillag énekét.

JOLÁN: Hallom... Béla... én hallom... szép, nagyon szép... És... és... mi lesz veled ezután?

BÉLA: Veled bennem is meghal valami. De a Béla nem hal meg.

JOLÁN: De ugye, jó ember voltam? Mondd, Béla, ugye jó?

BÉLA: Volt, mikor utat tört a jóság. Át az emberi gyarlóság, a hiúság, az önzőség bozótján át. Igen, volt ilyen. Gyermekkorodban. Az első években. Ott voltam veled. Csak gyenge voltál, és befogadtál, és ami a legnagyobb baj: magadévá tettél bizonyos emberi tulajdonságokat. Azokban éltél. Egészen eddig... Most vége...

Vége